

NA VEIVOSA BIBI ESO ENA LOMA NI YABAKI VAKALOTU

Vakarautaka ko Rev. Dr. Ilaitia S. Tuwere.

Advent

Oqo na gauna ni vakavakarau ka taura e va (4) na macawa ni bera na Siga ni Sucu. Sa dau vakayagataki talega na vosa oqo “Advent” me tukuna na nona lesu vakarua mai na Turaga.

Christmas

Na marautaki ni nona Siga ni Sucu na noda iVakabula ko Jisu Karisito ena i ka 25 ni siga ni vula ko Tiseba. Oqo e vakayacori ena Ra (west) ni yasa ni lotu va-Karisito ka da okati kina. O ira na yasa ni lotu va-Karisito vaka kina tokalau (east) vakabibi mai Armenia volekati Turkey era marautaka na Siga ni Sucu ena i ka 6 ni Janueri ena veiyabaki. Sa mai vakaisosomitaki ena Siga ni Sucu na solevu ka ra dau vakayacora e liu ka qaravi kina na matanisiga. Tekivu na gauna oqo mai na i ka 24 ni Tiseba kina na 2 ni Janueri ena yabaki ka tarava.

Epiphany

E vosa va-Kirisi ka kena ibalebale “vakaraitaki” se “vakatakilai” (manifestation). Sa dusia vakararaba talega na nona vakatakilai koya na Kalou ena veigauna (Lako Yani 3: 12; 19: 18; Cakacaka 2: 3-4). Sa raica ka tukuna ko Joni ena nona kosipeli ni nona yaco me tamata na Karisito kei na nona bula taucoko e vuravura me ‘epiphany’ (Joni 1: 14); 1 Joni 1: 1-3). Ia, sa cavuti toka ena noda ivola ni wili Vola Tabu (Lectionary & Calendar 2010-2011) na kena gauna me tekivu mai na i ka 6 ni Janueri kina i ka 27 ni Feperueri 2011.

Transfiguration

Na itukutuku ni nona ‘matalia’ se veisau na irairai ni Turaga ena dua na ‘ulunivanua cecere’ (Maciu 17: 1-9; Marika 9: 2-10; Luke 9: 28-36) se ‘ulunivanua tabu’ (2 Pita 1: 16-19). E vakabauti ni oqo na ulunivanua na ‘Tabor’ volekati Nasareci. Eratou tiko vata kei

Jisu ko Pita, Jemesa kei Joni ka ratou raica na lumilumisa se serau ni nona isulu ka laurai vata kei Mosese (mata-taka na Lawa) kei Ilaijia (mata-taki ira na parofita). O rau na lewe rua oqo e rau sa raica oti na nona iserau na Kalou. (Lako Yani 24: 12-18; 33: 7-23; 34: 29-35; 1 Tui 19: 1-18). Sa rogo edua na vosa mai na o: *"Oqo na noqu gone ni toko, au sa dau vinakata vakalevu. Dou vakarogoci koya."* Era sa dau vakabibitaka na lotu 'Orthodox' ni lumilumisa oqo ni nona matalia na Turaga sa vakatauvatani kei na iserau va-Kalou ni nona sotava se raica edua na tamata vakabauta ka voleka sara vua ena nona bula. Na matalia oqo sa serau vinaka ena nona sotava na rarawa kei na yaluma na Karisito mai na kauveilatai.

Lent

Na siga 40 ni bera yani na Siga ni Mate kei na Tu Cake Tale. Sa gauna ni vakavakarau: ena lolo kei na masumasu, na soli ka ni loloma, lialiaci kei na veivutuni. Sa muria na siga 40 ni lolo nei Mosese (Lako Yani 34: 28); Ilaijia (1 Tui 19:8) ka vakauasivi ko Jisu (Marika 1: 13). Na kena vakadeitaki na balavu ni gauna ni 'Lent' me vaka sa vakayagataki tiko edaidai a tauyavu ena i ka vitu ni yabaki drau (7th century) mai Roma ka tekivu mai na "Ash Wednesday."

Palm Sunday

Oqo na Siga Tabu ka solevutaki kina na nona curu vaka-Tui na Karisito ki Jeruisalemi na koro tabu. Ena marautaki na Siga bibi oqo ena i ka 17 ni Epereli ena yabaki oqo 2011. Sa dau vakatokai talega me Siga Tabu ni Gone ena kena vakasamataki ni o ira na gone era sa ivakaraitaki vinaka ni Matanitu ni Kalou. Na kena Tui sa curu oqo kina koro tabu ko Jeruisalemi. Era kailavaki koya na lewe vuqa: *"Osana vua na luvei Tevita! Sa kalougata ko koya sa lako mai ena yaca ni Turaga! Osana ki cake sara!"* (Maciu 21: 9). Sa curu vaka-Tui na Mesaia ka laki vakasavasavataka na valenisoro, ka bolei ira kina na iliuliu ni lotu vaka-Jiu ena gauna koya. Na solevu oqo ni curu vaka Tui sa tekivutaki talega kina na macawa tabu se 'Holy Week.'

Holy Week

Na Macawa Tabu ka tekivu ena yabaki oqo, 2011 ena siga Moniti na i ka 18 ni Epereli ka yacova yani na siga Vakarauwai na i ka 23 ni Epereli. Sa macawa bibi ni lialiaci, ni lolo kei na vakavakarau kina Siga ni Mate kei na Tucake Tale.

Easter

Na imatai ka solevu bibi dudua ena loma ni Yabaki Vakalotu ka marautaki kina na nona tucake tale mai na mate na Turaga ko Jisu Karisito. Me vaka ka koto ena 'lectionary' ena yabaki oqo, sa tekivu na gauna oqo mai na siga ni tucake tale, oya na i ka 24 ni Epereli ka yacova yani na i ka 5 ni Jiune (Easter 7).

Ash Wednesday

Ena Ra (west) ni lotu va-Karisito, na 'Ash Wednesday' sa imatai ni siga ni 'Lent.' Sa dau vakayacori kina edua na lotu. Na lotu oqo me ra lialiaci se veivutuni kina na lewe ni lotu. Ena lotu oqo, sa dau kena ivakarau me boro ena 'dravusa' na yadredra ko ira na vakabauta, ka cavuti vei ira na vosa: *"Gole tani mai na nomu ivalavalaca, ka yalo-dina kina iTukutuku vinaka."* Se, *"Mo nanuma tiko ni ko kuvu ni soso ga. Kina soso oqori ko na Iesu tale kina."* Vei ira na lotu katolika-vaka-Roma (Roman Catholic Church), e rua ga na siga ni lolo ka sega sara ga kina na kana: na 'Ash Wednesday' kei na Siga ni Mate.

Pentecost

Sa kau mai na vosa va-Kirisi na vosa oqo ka kena ibalebale na i ka 50 ni siga. Sa i ka tolu ni solevu tabu levu duadua nodra na Jiu, ka dau marautaki kina na tamusuki ni 'grain.' Mai muri, sa qai marautaki talega kina na kena soli na Vunau e Tini mai na ulunivanua ko Saineai vei Mosese. Ni mai ciqomi na solevu oqo ena loma ni lotu va-Karisito, sa marautaki kina na kena soli na Yalo Tabu ena siga ni Penitiko vei iratou na tisaipeli. Ena yabaki oqo 2011, sa cavuti me gauna ni 'Penitiko' me vakatekivu mai na na Jiune na i ka 12 ni siga me yacova sara yani na Noveba na i ka 20 ni siga. Ni da toso tale yani ki liu, eda sa

vavaca tale yani na gauna ni 'Advent' se vakavakarau ki na nona sucu mai na noda i Vakabula.

Trinity

Jiune na i ka 19 ni siga sa toqai me 'Trinity Sunday' ena yabaki oqo. Se na gauna me nanumi kina na nodrattou tiko vaka lewe tolu na Kalou – Tamana, Luvena kei na Yalo Tabu. Sa usutu ni noda Vakabauta na Kalou na ulutaga oqo, ka vakaduiduitaka talega na lotu va-Karisito mai na veilotu lelevu tale e vuravura me vaka na Hinduism, Buddhism, Islam, ka so tale.
